

Силабус навчальної дисципліни «Аудит»

Ступінь вищої освіти: бакалавр

Освітньо-професійні програми: «Фінанси, банківська справа та страхування»

Рік навчання: 4, Семестр: 7

Кількість кредитів: 4

Мова викладання: українська

Підсумковий контроль – екзамен

Форма проведення занять – лекції, семінарські

Назва курсу	Аудит
Викладач	Салямон-Міхєєва Катерина Дмитрівна
Контактний тел.	+380979202273
E-mail:	Mihasha2006@ukr.net
Електронна версія курсу	https://moodle.dpu.edu.ua/course/view.php?id=986
Консультації	<i>Очні консультації:</i> кафедра аудиту та економічного аналізу , аудиторія 258 <i>Он лайн- консультації:</i> за телефоном 0979202273

Коротка анотація до курсу

Аудит є однією з основних форм незалежного фінансового контролю діяльності підприємств в ринкових умовах. Його основні принципи, види, зміст і методика проведення склалися в закордонних країнах в результаті тривалого періоду розвитку. В Україні аудит почав формуватися на початку 90-х років, після того, як тенденції формування ринкової економіки набули невідворотного характеру — спочатку як незалежний аудит, тобто вид фінансового контролю, спрямований перш за все на захист інтересів власників підприємства, а також на підвищення ефективності фінансово-господарської діяльності підприємств.

Метою дисципліни «Аудит» є оволодіння студентами професійними знаннями з теоретичних основ аудиту і проблем організації аудиторської діяльності, загальної методики аудиту фінансової звітності.

Завданнями дисципліни «Аудит» є:

- сформувати у студентів чітке уявлення про сучасні форми організації та методики аудиту із застосуванням ефективних методів та методичних прийомів;
- вивчення нормативно-методичних документів з питань аудиторської діяльності;
- засвоєння і набуття навичок практичного застосування принципів планування аудиту;
- освоєння процедур збирання аудиторських доказів, оформлення документів аудитора;
- навчити студентів методам аналітичного опрацювання інформації, виявлення причинно-наслідкових зв'язків;
- узагальнювати результати проведеного аудиту для прийняття управлінських рішень, формувати висновки за результатами аудиту фінансової звітності;
- сформувати основні резерви підвищення ефективності та прийняття рішень за результатами аудиту підприємства.

1. Формат курсу

Очний

Змішаний

2. Компетентності, які мають бути сформовані в результаті опанування навчальної дисципліни

Після вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти повинні володіти такими компетентностями:

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в ході професійної діяльності у галузі фінансів, банківської справи та страхування або у процесі навчання, що передбачає застосування окремих методів і положень фінансової науки та характеризується невизначеністю умов і необхідністю врахування комплексу вимог здійснення професійної та навчальної діяльності.

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК06. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні

ЗК07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

СК01. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища.

СК03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

СК07. Здатність складати та аналізувати фінансову звітність.

СК08. Здатність виконувати контрольні функції у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ФК3. Здатність складати та аналізувати фінансову звітність, інтерпретувати та використовувати фінансову та пов'язану з нею інформацію для проведення фінансово-економічних розрахунків

ФК4. Здатність виконувати контрольні функції у сфері фінансів, банківської справи та страхування та володіти методиками проведення контрольних заходів різними суб'єктами фінансового контролю.

3. Результати навчання

Результатом навчання повинно бути набуття здобувачами вищої освіти теоретичних знань про роль аудиту фінансової звітності в діяльності підприємства та необхідність його проведення для здійснення подальших важливих та вирішальних питань щодо того чи іншого підприємства, знати та вміти користуватися відповідними документами для проведення аудиторських процедур, володіти питаннями організації та методики аудиту, вміти узагальнювати результати перевірки з метою прийняття ефективних управлінських рішень, а також визначати напрями удосконалення фінансово-господарської діяльності.

Після вивчення курсу здобувачі вищої освіти повинні:

ПРН01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.

ПРН03. Визначати особливості функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.

ПРН04. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування.

ПРН05. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи,

фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

4. Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна к-сть годин
	денна/заочна
Лекції	22/4
Практичні	18/4
Самостійна робота	80/112

5. **Технічне й програмне забезпечення /обладнання** – комп'ютери, інтерне

6. **Політика курсу** - дотримання академічної доброчесності відповідні до «Положення про академічну доброчесність в ДПУ».

7. Схема дисципліни

Год ини/ семестр	Тема, план	Форма заняття та діяльності *лекція, семінар, практична робота, лабораторна робота самостійна, дискусія, групова робота)	Результати навчання	Ва га оцін ки
9/7	<p>Тема 1. Сутність аудиту, його мета і завдання.</p> <p>1. Сутність аудиту, його необхідність в ринкових умовах</p> <p>2. Історія виникнення і розвитку аудиту</p> <p>3. Предмет, об'єкт, мета та завдання аудиту</p> <p>4. Принципи аудиту та методичні прийоми аудиту</p> <p>5. Класифікація аудиту</p> <p>6. Види послуг аудиту</p> <p>7. Відмінність аудиту від інших форм контролю</p> <p>8. Міжнародні аудиторські фірми</p>	<p>Практичне заняття: дискусія, тестування, практична робота, самостійна робота.</p>	Освоїти основи аудиту, історію виникнення, принципи, завдання, класифікацію, міжнародний ринок аудиторських послуг	3 б
9/7	<p>Тема 2. Нормативні основи організації аудиторської практики в Україні.</p> <p>1. Нормативна база регулювання аудиту в Україні</p> <p>2. Організація і регулювання аудиторської діяльності в Україні</p> <p>3. Міжнародні стандарти аудиту</p>	<p>Практичне заняття: дискусія, тестування, практична робота, самостійна робота, індивідуально-консультаційна робота</p>	Вивчити нормативну базу регулювання аудиту в Україні, організацію і регулювання аудиторської діяльності в	3 б

	4. Кодекс етики професійних бухгалтерів.		Україні, міжнародні стандарти аудиту та кодекс етики професійних бухгалтерів.	
9/7	<p>Тема 3. Контрольно-аудиторський процес.</p> <p>1. Стадії контрольно-аудиторського процесу</p> <p>2. Підготовчий етап контрольно-аудиторського процесу</p> <p>3. Дослідницький етап контрольно-аудиторського процесу</p> <p>4. Узагальнюючий етап контрольно-аудиторського процесу</p>	<p>Практичне заняття: дискусія, тестування, практична робота, самостійна робота.</p>	Вивчити всі стадії контрольно-аудиторського процесу	3 б
9/7	<p>Тема 4. Вивчення бізнесу клієнта і планування аудиторської перевірки.</p> <p><u>1. Вивчення бізнесу клієнта:</u></p> <p>1.1 Значення ознайомлення аудитора з роботою підприємства</p> <p>1.2 Фактори, що впливають на підприємство</p> <p>1.3 Джерела отримання інформації</p> <p><u>2. Планування:</u></p> <p>2.1. Значення процесу планування</p> <p>2.2 Види планування</p> <p>2.3. Етапи планування</p> <p>2.4 Загальний план аудиту</p> <p>2.5. Програма аудиту</p>	<p>Практичне заняття: дискусія, тестування, практична робота, самостійна робота.</p>	Освоєння особливостей вивчення бізнесу клієнта та процесу планування	3б
8/7	<p>Тема 5. Аудиторський ризик і методика його визначення.</p> <p>1. Аудиторський ризик і його зміст.</p> <p>2. Види аудиторського ризику</p> <p>3. Модель аудиторського ризику та її складові</p> <p>4. Методика визначення аудиторського ризику</p>	<p>Практичне заняття: дискусія, тестування, практична робота, самостійна робота.</p>	Вивчити аудиторський ризик і його зміст, види аудиторського ризику, модель аудиторського ризику та її складові, методику визначення аудиторського ризику	3б

8/7	<p>Тема 6. Організація аудиту в комп'ютерному середовищі.</p> <ol style="list-style-type: none"> Особливості аудиту в комп'ютерному середовищі Програмне забезпечення для аудитора Методика проведення аудиту в умовах Комп'ютерної обробки даних Організація і вимоги до аудиту в умовах КОД Зловживання в умовах КОД 	<p>Практичне заняття: дискусія, тестування, практична робота, самостійна робота.</p>	<p>Вивчити особливості аудиту в комп'ютерному середовищі, програмне забезпечення для аудитора, Методика проведення аудиту в умовах Комп'ютерної обробки даних</p>	36
8/6	<p>Тема 7 Місце внутрішнього аудиту в системі незалежного контролю</p> <ol style="list-style-type: none"> Сутність та значення внутрішнього аудиту. Класифікація внутрішнього аудиту Завдання та функції внутрішнього аудиту Суб'єкти та об'єкти внутрішнього аудиту. Організаційні аспекти внутрішнього аудиту Планування внутрішнього аудиту Етичні принципи внутрішнього аудиту Спільні та відмінні риси внутрішнього контролю та аудиту. 	<p>Практичне заняття: дискусія, тестування, практична робота, самостійна робота.</p>	<p>Вивчити сутність та значення внутрішнього аудиту, класифікацію внутрішнього аудиту, завдання та функції внутрішнього аудиту Визначити спільні та відмінні риси внутрішнього контролю та аудиту.</p>	36
9/7	<p>Тема 8. Аудиторські докази і процедури їх отримання</p> <ol style="list-style-type: none"> Поняття аудиторських доказів та їх види Достатність і належність аудиторських доказів Джерела отримання аудиторських доказів та вимоги що до них висуваються Процедури отримання аудиторських доказів 	<p>Практичне заняття: дискусія, тестування, практична робота, самостійна робота, індивідуальна робота.</p>	<p>Вивчити поняття аудиторських доказів та їх види, джерела отримання аудиторських доказів та вимоги що до них висуваються, процедури отримання аудиторських доказів</p>	36

9/7	<p>Тема 9. Робочі документи аудитора. Достовірності аудиторських доказів залежить</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та класифікація робочої документації 2. Зміст і форма робочих документів 3. Конфіденційність та володіння робочими документами, порядок їх зберігання. 4. Додаткова підсумкова документація 	<p>Практичне заняття: дискусія, тестування, практична робота, самостійна робота.</p>	<p>Освоїти поняття та класифікація робочої документації, зміст і форму робочих документів, конфіденційність та володіння робочими документами.</p>	36
8/7	<p>Тема 10. Контроль якості аудиторських послуг.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Значення та необхідність контролю якості аудиторських послуг 2. Організація системи контролю якості аудиторських послуг 3. Відповідальність керівництва за організацію контролю якості на Фірмі 4. Етичні вимоги 	<p>Практичне заняття: дискусія, тестування, практична робота, самостійна робота.</p>	<p>Визначити значення та необхідність контролю якості аудиторських послуг, організацію системи контролю якості аудиторських послуг</p>	36
8/7	<p>Тема 11. Вибіркова перевірка в аудиті.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Значення та необхідність відбірки в аудиті 2. Класифікація вибірки 3. Ризики вибіркової перевірки 4. Етапи вибірки 5. Складання вибірки, її розмір та вибір елементів для перевірки 6. Оцінка результатів вибірки 	<p>Практичне заняття: дискусія, тестування, практична робота, самостійна робота.</p>	<p>Вивчити значення та необхідність відбірки в аудиті, класифікацію вибірки, ризики вибіркової перевірки, етапи вибірки.</p>	36
8/7	<p>Тема 12. Аудит фінансового стану підприємства.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність та загальні принципи оцінки фінансового стану підприємства 2. Загальна характеристика показників фінансового стану підприємства 3. Аудит ліквідності та платоспроможності підприємства 4. Аудит рентабельності підприємств 5. Аудит фінансової стійкості 6. Аудит ділової активності та ефективності використання активів 	<p>Практичне заняття: дискусія, тестування, практична робота, самостійна робота.</p>	<p>Засвоїти сутність та загальні принципи оцінки фінансового стану підприємств, аудит ліквідності та платоспроможності підприємства, рентабельності підприємств</p>	36

8/9	Тема 13. Організація та методика аудиту фінансової звітності підприємства 1. Методика аудиту фінансової звітності та її недоліки 2. Аудит «балансу» підприємства 3. Аудит «звіту про фінансові результати» 4. Аудит «звіту про рух грошових коштів» 5. Аудит «звіту про власний капітал»	Практичне заняття: дискусія, тестування, практична робота, самостійна робота.	Засвоїти методику аудиту фінансової звітності та її недоліки	36
-----	--	---	--	----

8. Система оцінювання

Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням:

Практичні роботи: 30% загальної кількості балів;

Завдання самостійної/ індивідуальної роботи: 10% загальної кількості балів;

Комп'ютерне тестування: 10% загальної кількості балів;

Екзамен: 50% загальної кількості балів

9. Шкала оцінювання

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ЄКТС	Значення оцінки ЄКТС	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною Шкалою	
					Екзамен	Залік
90-100	A	відмінно	Здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили.	високий (творчий)	відмінно	Зараховано
80-89	B	дуже добре	Здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна.	достатній (конструктивний)	добре	

0-79	C	добре	Здобувач вищої освіти вмiє зiставляти, узагальнювати, систематизувати iнформацiю пiд керiвництвом викладача; в цiлому самостiйно застосовувати її на практицi; контролювати власну дiяльнiсть; виправляти помилки, серед яких є суттєвi, добирати аргументи для пiдтвердження думок.			
60-69	D	задовiльно	Здобувач вищої освіти вiдтворює значну частину теоретичного матерiалу, виявляє знання i розумiння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матерiал, виправляти помилки, серед яких є значна кiлькiсть суттєвих.	середнiй (репродуктивний)	Задовiльно	
50-59	E	достатньо	Здобувач вищої освіти володiє навчальним матерiалом на рiвнi, вищому за початковий, значну частину його вiдтворює на репродуктивному рiвнi.			
35-49	FX	незадовiльно з можливистю повторного складання семестрового контролю	Здобувач вищої освіти володiє матерiалом на рiвнi окремих фрагментiв, що становлять незначну частину навчального матерiалу.	Низький (рецептивний - продуктивний)	незадовiльно	Не зараховано
0-34	F	незадовiльно з обов'язковим повторним вивченням залiкового кредиту	Здобувач вищої освіти володiє матерiалом на рiвнi елементарного розпiзнання i вiдтворення окремих фактiв, елементiв, об'єктiв.			

9. Полiтика оцiнювання

— **Полiтика щодо дедлайнiв та перескладання:** Завдання, якi виконуються iз порушенням термiнiв без поважних причин, оцiнюються на нижчу оцiнку (- 1 бал). Перескладання модулiв вiдбувається iз дозволу дирекцiї ННІ / Факультету за наявностi поважних причин (наприклад, лікарняний).

— **Полiтика щодо академiчної доброчесностi:** Списування пiд час практичних, контрольних робiт та екзаменiв забороненi (в т.ч. iз використанням мобiльних девайсiв).

— **Полiтика щодо вiдвiдування:** Вiдвiдування занять є обов'язковим компонентом оцiнювання.

Загальна система оцінювання курсу	виконання всіх видів навчальних робіт впродовж семестру/екзамен - 50/50
Вимоги до письмової роботи	на кожному практичному занятті виконуються письмові практичні роботи, які здобувачі вищої освіти виконують відповідно до варіанту, з письмовим поясненням, обґрунтуванням та обчисленням. Оцінюється якість та правильність виконання. Практична робота може бути максимально оцінено у 3 бали. Усі студенти повинні обов'язково виконати практичну роботу, а її відсутність з будь-яких причин не може бути виправданим.
Умови підсумкового контролю	До підсумкового контролю допускаються здобувачі вищої освіти, які за підсумками поточного контролю набрали не менше 25 балів. Підсумковий контроль проходить у вигляді письмового екзамену. Кожен здобувач вищої освіти отримує екзаменаційний білет, який складається з 5 завдань і містить теоретичну та практичну частину. Кожне завдання оцінюється в тах 10 балів

10.Рекомендована література

Основна:

1. Бондарь Ю.В. Робочі документи аудитора Лід Скедьюли та Програми. Аудиторська вибірка : посібник. Київ : ДП «Інформ-аналіт. Агентство», 2017. 396 с.
2. Жидеєва Л.І. Аудит: навчальний посібник/Л.І Жидеєва, О.П. Колісник, К.Д.Салямон-Міхеєва К.Д.. – Ірпінь: Університет ДФСУ України, 2019. 132 с. – (Серія «На допомогустудентам УДФСУ» т.36
3. Камінська Т.Г. Контроль економічної діяльності сільськогосподарських підприємств: навчальний посібник/ Т.Г. Камінська, В.М. Краєвський, Л.С. Шатковська, Я.С. Ткаенко, О.М. Ганяйло, К.Д. Саламон-Міхеєва, О.В. Ільчак, С.В. Потійко – Україна, 2022. 298с.
4. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг (видання 2016-2017 року). / Міністерство фінансів України. URL: <https://mof.gov.ua/uk/mizhнародni-standarti-auditu>.
5. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг: Видання 2016-2017 року. URL: <https://www.apu.net.ua/1151-miznarodni-standarti-kontrolu-yakosti-2016-2017>
6. Пономарьова Н.А., Войненко М.П., Замазій О.В. Міжнародні стандарти фінансової звітності та аудиту : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2020. 488 с.
7. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність: Закон України від 21.12.2017 р. № 2258-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19>
8. Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні: Закон України в редакції від 1.07.2017р. №996-XIV. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.
9. Утенкова К.О. Аудит: Навч. посібник./ К.О. Утенкова.-К.: Алерта, 2019.-408с.

Допоміжна:

10. Антонюк О.Р. Ризики взаємодії аудитора та замовника в контексті незалежності: тенденції закордонних досліджень. Вісник національного університету водного господарства та природокористування. Серія «Економічні науки». 2020. Вип. 1(89). С. 28–39.
11. Брадул О. М., Шепелюк В. А, Ільїна С. Б., Юнацький М. О., Хорошенюк А. П., Брадул Т. В. Аудит: підручник (в двох частинах), 4-те вид. доп. і перероб. Київ : Видавництво Ліра-К, 2019. 324 с/
12. Інформаційне повідомлення Ради Аудиторської палати України щодо застосування Міжнародних стандартів управління якістю, схвалено рішенням Ради АПУ від 16.12.2022 р. протокол № 100. URL: <https://www.apu.com.ua/wp-content/uploads/2020/01/>
13. Плаксієнко В.Я., Верига Ю.А., Кулик В.А., Карпенко Є.А. Облік, оподаткування та аудит : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 509.

14. Рядська В.В., Петраков Я.В. Аудит : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2020. 412 с. 6.

15. Рязанова Н.О. Аудит : навч.-метод. посіб. Старобільськ : ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2021. 234 с.

16. Саліамон-Міхєєва К. Д. Особливості аудиту матеріальних витрат та собівартості продукції підприємства // Міжнародний науковий журнал "Інтернаука". Серія: "Економічні науки". - 2021. - №5.

17. Саліамон-Міхєєва К.Д. Роль консалтингу в розвитку ринку аудиторських послуг./ Саліамон-Міхєєва К.Д., Саліамон В.П.//Фахове видання: «Світовий журнал»- 2020- № 4.

18. Хоменко М.М. Сучасні тенденції розвитку аудиторської діяльності в Україні. Економічний вісник. 2016. № 3. С. 113–119. URL: https://ev.nmu.org.ua/docs/2016/3/EV20163_113-119.

19. Шалімова Н.С., Кузьменко Г.І., Андрощук І.І. Незалежність як обов'язковий принцип роботи зовнішніх та внутрішніх аудиторів: вимоги та механізм дотримання. Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво. 2022. № 2. С.166–172.

Інформаційні ресурси Інтернет:

20. Кабінет Міністрів України. URL: www.kmu.gov.ua
21. Міжнародна федерація бухгалтерів. URL: www.ifac.org
22. Сайт Спілки аудиторів України. URL: www.spilka-audit.org.ua
23. Сайт Аудиторської палати України. URL: www.apu.com.ua
24. Сайт журналу Баланс. URL: www.balance.com.ua
25. Сайт журналу Дебет-Креди. URL: www.dtk.com.ua

Міжнародні видання:

26. Government Internal Audit Standards. HM Treasury Audit Policy & Advice. – April 2015. – 40p.

27. Riabchuk, O., Panasiuk, O., Tarashchenko, V., Bilobrovenko, T., & Saliamon-Mikheieva, K. (2022). Problems and prospects of state financial control and analysis of local budget execution. *Scientific Horizons*, 25(11), 102-110

28. Saliamon-Mikheieva K. Features Price Policy of Audit Services in Ukraine/ *Erbe der europäischen Wissenschaft (Heritage of European science)* , Karlsruhe, Germany. May, 2021.

29. Saliamon-Mikheieva K.D. The role of consulting in development of the audit services market./ Saliamon-Mikheieva K.D., Saliamon V.P.//Approved by the Editorial Board for publication in the journal: "SworldJournal"- 2020- № 4. Іноземне фахове видання.

30. Quality Control. International Federation of Accountants (IFAC) – The International Auditing and Assurance Standards Board (IAASB). 2020. URL: <https://www.iaasb.org/projects/quality-control>